

KONFERENSSI LIITTYMISESTÄ
EUROOPAN UNIONIIN
– ALBANIA –

Bryssel, 11. huhtikuuta 2025
(OR. en)

AD 4/25

LIMITE

CONF-ALB 4

LIITTYMISTÄ KOSKEVA ASIAKIRJA

Asia: EUROOPAN UNIONIN YHTEINEN KANTA
– Temaattinen kokonaisuus 2: Sisämarkkinat

EUROOPAN UNIONIN YHTEINEN KANTA

(Albanian neuvottelukannan AD 1/25 CONF-ALB 1 pohjalta)

Temaattinen neuvottelukokonaisuus: 2

Sisämarkkinat

Mukaan lukien seuraavat luvut: 1 – Tavaroiden vapaa liikkuvuus, 2 – Työntekijöiden vapaa liikkuvuus, 3 – Sijoittautumisvapaus ja palvelujen tarjoamisen vapaus, 4 – Pääomien vapaa liikkuvuus, 6 – Yhtiöoikeus, 7 – Immateriaalioikeudet, 8 – Kilpailupolitiikka, 9 – Rahoituspalvelut, 28 – Kuluttajansuoja ja terveyden suojele

Tämä Euroopan unionin kanta on muodostettu Albanian liittymiskonferenssia koskevan Euroopan unionin yleisen kannan (AD 5/22 CONF-ALB 2) perusteella ja erityisesti seuraavia liittymiskonferenssissa hyväksytyjä neuvotteluperiaatteita noudattaen:

- Albanian tai EU:n jostakin neuvotteluluvusta aiemmin esittämä näkemys ei vaikuta muista luvuista mahdollisesti muodostettavaan kantaan;
- neuvottelujen kuluessa eri luvuista aikaansaatuja sopimuksia, edes osittaisia sopimuksia, ei voida katsoa lopullisiksi ennen kuin kaikista luvuista on päästy kokonaisratkaisuun;

sekä neuvottelukehyksen 2, 3, 5, 10, 14, 16, 23, 26, 31, 38, 39, 45, 46, 47 ja 48 kohdassa esitettyjä vaatimuksia noudattaen.

EU kannustaa Albaniaa jatkamaan lainsäädäntönsä mukauttamista EU:n säännöstöön sekä sen tehokasta täytäntöönpanoa ja noudattamisen valvontaa ja yleensäkin kehittämään jo ennen liittymistä politiikkoja ja välineitä, jotka vastaavat mahdollisimman tarkasti EU:n politiikkoja ja välineitä.

EU panee merkille, että Albania hyväksyy kannassaan AD 1/25 CONF-ALB 1 temaattista kokonaisuutta 2 koskevan EU:n säännösten sellaisena kuin se oli voimassa 28. helmikuuta 2025 ja ilmoittaa voivansa panna sen täytäntöön siihen päivään mennessä, jona se liittyy Euroopan unioniin, lukuun ottamatta aloja, joiden osalta se on pyytänyt siirtymäkautta luvuissa 4, 9 ja 28.

Yleisenä vastauksena Albanian siirtymäkausia ja poikkeuksia koskeviin pyyntöihin EU muistuttaa yleisestä neuvottelukannastaan, jonka mukaan siirtymätoimenpiteet ovat poikkeuksellisia sekä soveltamisajaltaan ja -alaltaan rajattuja, ja niihin on liityttävä suunnitelma EU:n säännösten soveltamista koskevista selvästi määritellyistä vaiheista. Ne eivät saa aiheuttaa muutoksia EU:n sääntöihin tai politiikkoihin eivätkä häiritä niiden asianmukaista toimintaa tai johtaa kilpailun merkittävään vääristymiseen.

1. Luku 1 – Tavaroiden vapaa liikkuvuus

EU korostaa tavaroiden vapaan liikkuvuuden **yleisten periaatteiden** osalta sitä, että Albanian on noudatettava SEUT 34–36 artiklan vaatimuksia ja Euroopan unionin tuomioistuimen asiaa koskevaa oikeuskäytäntöä ja varmistettava, että vaatimuksia noudatetaan sekä yhdenmukaistetuilla että yhdenmukaistamattomilla aloilla ennen liittymistä. EU muistuttaa, että Albanian on saatettava päätökseen vastavuoroista tunnustamista koskevien lausekkeiden käyttöönotto. EU kehottaa Albaniaa nimeämään teknisiä määräyksiä varten yhteyspisteen ja varmistamaan, että asianomaisissa laitoksissa on riittävät valmiudet.

EU panee merkille, että Albania on edennyt lainsäädäntönsä mukauttamisessa standardointiin ja akkreditointiin liittyviä **horisontaalisia toimenpiteitä** koskevaan EU:n säännöstyöhön, ja toteaa, että sen on varmistettava täysi mukauttaminen. EU on tyytyväinen siihen, että Albaniaan on jo perustettu standardointi- ja akkreditointielimiä. EU kehottaa Albaniaa jatkamaan velvoitteiden noudattamatta jättämiseen liittyvien kysymysten sekä CENin ja Cenelecin antamien suositusten käsittelyä. EU panee myös merkille, että Albania on osittain mukauttanut kansallisen lainsäädäntönsä vaatimustenmukaisuuden arviointia, metrologiaa, markkinavalvontaa, ilmoittamista ja tuotevastuuta koskevaan EU:n säännöstyöhön. EU toteaa myös, että Albanian on lisättävä merkittävästi markkinavalvontaan liittyviä henkilöstö- ja taloudellisia resursseja. EU korostaa, että Albanian on laajennettava markkinavalvontavaltuuksiaan niin, että ne kattavat kaikki tarvittavat alat, mukaan lukien kemikaalit, kaasulaitteet, yksinkertaiset paineastiat, aerosolit ja pyrotekniset tuotteet. EU panee lisäksi merkille, että Albanialla ei ole omaa vaatimustenmukaisuusmerkintää. EU on myös tyytyväinen siihen, että Albanian kansallisessa lainsäädännössä sallitaan jo nyt CE-merkinnän käyttö Albanian markkinoille saatetuissa tavaroissa aloilla, joilla CE-merkinnästä säädetään EU:n säännöstyössä.

Uuden ja yleisen lähestymistavan osalta EU toteaa, että Albania on edennyt lainsäädäntönsä mukauttamisessa sähkömagneettista yhteensopivuutta, pienjännitelaitteita, radiolaitteita, siviilikäyttöön tarkoitettuja räjähdystarvikkeita ja pyroteknisiä tuotteita koskevaan EU:n säännöstyön, ja toteaa, että sen on varmistettava täysi mukauttaminen. EU panee merkille, että Albania on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä leluja, koneita, ulkona käytettävien laitteiden melupäästöjä, hissejä, henkilönsuojaimia, yksinkertaisia paineastioita, rakennustuotteita, mittausyksiköitä, muita kuin automaattisia vaakoja, pyroteknisiä tuotteita, valmiiksi pakattuja tuotteita ja mitta-astioina käytettäviä pulloja koskevaan EU:n säännöstyön ja toteaa, että sen on varmistettava täysi mukauttaminen. EU muistuttaa, että Albanian on mukautettava räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäviksi tarkoitettuja laitteita ja suojajärjestelmiä, ekologista suunnittelua, kaasulaitteita, painelaitteita, köysiratoja ja huviveneitä koskeva lainsäädäntönsä. EU korostaa, että Albanian on otettava käyttöön riittävät hallinnolliset valmiudet ja täytäntöönpanovalmiudet täyttääkseen uuden ja yleisen lähestymistavan mukaiset EU:n säännöstyön velvoitteet. EU korostaa myös, että on varmistettava markkinavalvonnan ja vaatimustenmukaisuuden riittävä taso.

Vanhan lähestymistavan mukaista tuotelainsäädäntöä koskevan EU:n säännöstyön osalta EU toteaa, että Albania on edennyt lainsäädäntönsä mukauttamisessa luokitusta, merkintöjä ja pakkaamista koskevaan EU:n säännöstyön, ja toteaa, että sen on varmistettava täysi mukauttaminen. EU panee merkille, että Albania on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä REACH-asetusta, pesuaineita ja aerosoleja koskevaan EU:n säännöstyön, ja kannustaa sitä varmistamaan täysi mukauttaminen. EU panee myös merkille, että Albania ei ole juurikaan edennyt lainsäädäntönsä mukauttamisessa huumausaineiden lähtöaineita koskevaan EU:n säännöstyön, ja korostaa, että Albanian on mukautettava lainsäädäntönsä kyseiseen EU:n säännöstyön sekä moottoriajoneuvoja, traktoreita (maa- ja metsätalous), kaksi- ja kolmipyöräisiä ajoneuvoja, liikkuvien työkonoiden päästöjä ja hyviä laboratoriokäytäntöjä koskevaan EU:n säännöstyön. EU korostaa myös, että Albanian on varmistettava, että sillä on riittävät hallinnolliset valmiudet kaikissa asiaankuuluvissa ministeriöissä ja muissa asiasta vastaavissa elimissä ja että niiden toiminta on lahjomatonta.

EU korostaa lisäksi, että Albanian on varmistettava asianmukaista markkinavalvontaa varten riittävät henkilöstö- ja taloudelliset resurssit kaikilla asiaankuuluvilla aloilla. EU kehottaa Albaniaa varmistamaan, että hyvälaatuisia polttoaineita on riittävästi saatavilla siinä vaiheessa kun sen lainsäädäntö on täysin ajoneuvojen ja liikkuvien työkoneiden päästöjä koskevan EU:n säännösten mukainen. EU kehottaa Albaniaa myös tutkimaan, onko teihin ja tiekalusteisiin tarpeen tehdä muutoksia, jotta voidaan varmistaa EU:n säännösten mukaisesti säänneltyjen ajoneuvojärjestelmien moitteeton toiminta.

Menettelyllisten toimenpiteiden osalta EU on tyytyväinen siihen, että Albania on pitkälti mukauttanut lainsäädäntönsä kristallilasia, jalkineita ja EU:n jäsenvaltion alueelta laittomasti vietyjä kulttuuriesineitä koskevaan EU:n säännöstöön, ja toteaa, että sen on varmistettava täysi mukauttaminen. EU panee merkille, että Albania on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä lääkkeiden hinnoittelun ja korvaamisen avoimuutta, tekstiilien merkintöjä, ampuma-aseita ja puolustukseen liittyvien tuotteiden siirtoa koskevaan EU:n säännöstöön, ja toteaa, että sen on varmistettava täysi mukauttaminen myös näillä aloilla. EU kehottaa Albaniaa parantamaan henkilöstö- ja taloudellisia resursseja varmistaakseen riittävän markkinavalvonnan. EU kehottaa Albaniaa myös perustamaan tarvittavat rekisterit kulttuuriesineiden vientiä, tuontia ja kauppaa varten.

EU kehottaa Albaniaa ulottamaan **korruption torjuntaa** koskevat toimet kaikkiin laitoksiin, jotka osallistuvat tavaroiden vapaan liikkuvuuden toteuttamiseen.

2. Luku 2 – Työntekijöiden vapaa liikkuvuus

EU on tyytyväinen siihen, että Albania on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä EU:n säännöstöön **työmarkkinoille pääsyä koskevien yleisten periaatteiden** ja erityisesti työntekijöiden vapaan liikkuvuuden osalta siltä osin kuin on kyse oikeudesta tulla maahan sekä oleskella ja työskennellä siellä. EU kehottaa Albaniaa varmistamaan, että EU:n kansalaiset voivat liittymisajankohtaan mennessä päästä rajoituksetta maan työmarkkinoille. EU toteaa, että Albanian on myös varmistettava, että liittymisajankohtaan mennessä julkiselle sektorille pääsyä koskevia rajoituksia sovelletaan ainoastaan virkoihin, jotka liittyvät suoraan julkisen vallan käyttöön ja valtion yleisen edun turvaamiseen. EU muistuttaa myös, että Albanian on nimettävä EU:n liikkuvien työntekijöiden tukemisesta vastaava laitos ja taattava asianmukaiset oikeudet EU:n kansalaisten perheenjäsenille, olivatpa he EU:n tai EU:n ulkopuolisten maiden kansalaisia. EU kehottaa Albaniaa myös varmistamaan, että julkiselle sektorille pääsyä koskevat rajoitukset ovat unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisia liittymisajankohtaan mennessä.

EU katsoo, että tarvitaan **siirtymätoimenpiteitä**, jotta nykyiset jäsenvaltiot voisivat soveltaa toimenpiteitä, joilla rajoitetaan Albaniasta tulevien työntekijöiden pääsyä niiden työmarkkinoille, myös työntekijöiden tilapäistä liikkuvuutta sisältävien palvelujen tarjoamisen vapauden osalta. EU:n säännösten nojalla sellaisten EU:hun liittyneiden valtioiden kansalaisten oikeudet suojataan, jotka jo oleskelevat ja työskentelevät laillisesti toisessa jäsenvaltiossa. Albanian kansalaisia ja heidän perheenjäseniään ei tule kohdella epäedullisemmin kuin kolmansien maiden kansalaisia, kun viimeksi mainitut käyttävät yhteisön säännösten perustuvia oikeuksiaan. EU palaa tähän kysymykseen neuvottelujen myöhemmässä vaiheessa. Komissio laatii vaikutustenviannon.

EU on tyytyväinen siihen, että Albania on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä **lisäeläkkeitä** koskevaan EU:n säännösten. EU panee merkille, että Albania on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä lisäeläkkeitä koskevaan unionin säännösten. EU kehottaa Albaniaa mukauttamaan lainsäädäntönsä kaikilta osin EU:n säännösten erityisesti ammatillisten lisäeläkejärjestelmien osalta.

EU panee tyytyväisenä merkille, että Albania on valmistautunut hyvin **EURESin** toimintaan. EU kehottaa Albaniaa varmistamaan yksityisten työvoimatoimistojen asianmukaisen liittämisen järjestelmään ja perustamaan kansallisen koordinoitua toimiston.

EU on tyytyväinen siihen, että Albanian lainsäädäntö on osittain mukautettu **Euroopan työviranomaisen** perustamista koskevaan EU:n säännösten. EU kehottaa Albaniaa suunnittelemaan sekä tietoteknisten että inhimillisten valmiuksien kehittämistä. EU kehottaa Albaniaa myös jatkamaan pimeän työn torjuntaa.

EU on tyytyväinen siihen, että Albania on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä **sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista** koskevaan EU:n säännösten. EU panee merkille, että Albanialla on huomattavaa kokemusta sosiaaliturvan yhteensovittamisen perusmekanismeista. EU kehottaa Albaniaa kehittämään riittävät hallinnolliset valmiudet sekä syventämään tietämystään ja jatkamaan digitalisaatiota EU:n säännösten soveltamiseksi tällä alalla. EU kannustaa myös kehittämään edelleen sosiaaliturvan yhteensovittamista, mukaan lukien sosiaaliturvasopimukset EU:n jäsenvaltioiden kanssa.

EU panee tyytyväisenä merkille, että Albania on ottanut käyttöön erityisiä toimenpiteitä korruption torjumiseksi työntekijöiden vapaan liikkuvuuden alalla.

3. Luku 3 – Sijoittautumisvapaus ja palvelujen tarjoamisen vapaus

EU on tyytyväinen siihen, että Albania on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä **ammattipätevyyksien vastavuoroista tunnustamista** koskevaan EU:n säännöstöön. EU muistuttaa, että Albanian on saatettava päätökseen lainsäädäntönsä mukauttaminen ammattipätevyyden tunnustamista koskevaan EU:n säännöstöön, lähinnä ammattipätevyysdirektiiviin ⁽¹⁾ ja asianajajia koskeviin direktiiveihin ⁽²⁾. EU korostaa, että Albanian on poistettava kaikki jäljellä olevat, ammattiin pääsyn edellyttämät kansalaisuusvaatimukset. EU korostaa myös, että Albanian on mukautettava opinto-ohjelmia, joiden mukaisesti Albaniassa hankitaan säänneltyjen (alakohtaisten) ammattien pätevyys, vähimmäiskoulutusvaatimuksia koskevaan EU:n säännöstöön ⁽³⁾. EU kehottaa Albaniaa lisäämään tämän alan hallinnollisia valmiuksiaan.

EU on tyytyväinen siihen, että Albania on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä **sijoittautumisvapautta ja palvelujen tarjoamisen vapautta** koskevaan EU:n säännöstöön. EU kehottaa Albaniaa tunnistamaan ja poistamaan kaikki mahdolliset esteet palvelujen tarjoajilta. EU korostaa, että Albanian on kaikkien pääsyn esteiden poistamiseksi saatettava päätökseen oikeudellisen kehyksensä mukauttaminen palveluja koskevaan EU:n säännöstöön ⁽⁴⁾.

EU on tyytyväinen siihen, että Albania on mukauttanut lainsäädäntönsä **postipalveluja** ⁽⁵⁾ ja rajatylittäviä pakettipalveluja ⁽⁶⁾ koskevaan EU:n säännöstöön. EU kehottaa Albaniaa varmistamaan EU:n postisääntöjen noudattamisen ja yleispalvelun tarjoamisen sekä seuraamaan edelleen postimarkkinoiden kehitystä.

EU panee tyytyväisenä merkille, että Albania on ottanut käyttöön erityisiä toimenpiteitä **korruption torjumiseksi** sijoittautumisvapauden ja palvelujen tarjoamisen vapauden alalla.

⁽¹⁾ Direktiivi 2005/36/EY.

⁽²⁾ Direktiivi 98/5/EY ja neuvoston direktiivi 77/249/ETY.

⁽³⁾ Direktiivi 2005/36/EY sellaisena kuin se on muutettuna.

⁽⁴⁾ Direktiivi 2006/123/EY.

⁽⁵⁾ Direktiivi 2008/6/EY.

⁽⁶⁾ Asetus (EU) 2018/644.

4. Luku 4 – Pääomien vapaa liikkuvuus

EU panee merkille, että Albania on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä **pääomien vapaata liikkuvuutta** koskevaan EU:n säännöstöön. EU korostaa myös, että on Albanian vastuulla varmistaa, että kaikki Albanian ja kolmansien maiden väliset kahdenväliset investointisopimukset ovat liittymiseen mennessä EU:n säännösten mukaisia. EU korostaa, että Albanian on liittymiseen mennessä irtisanottava EU:n jäsenvaltioiden kanssa tekemänsä kahdenväliset investointisopimukset sekä päätettävä raukeamislausekkeiden oikeusvaikutukset. EU kehottaa Albaniaa varmistamaan riittävät hallinnolliset valmiudet ja koordinoinnin pääomien vapaata liikkuvuutta koskevan EU:n säännösten täytäntöönpanemiseksi.

EU korostaa, että Albanian on poistettava kaikki voimassa olevat Albanian kansalaisiin nähden syrjivät ehdot sellaisilta EU:n jäsenvaltioiden kansalaisilta, jotka aikovat ostaa maatalousmaata Albaniasta. EU korostaa, että nämä rajoitukset eivät ole EU:n säännösten mukaisia eivätkä yhteensopivia vakautus- ja assosiaatiosopimuksen kanssa, jonka mukaan Albanian on varmistettava, että Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaiset saavat kiinteistöjä Albaniasta hankkiessaan saman kohtelun kuin Albanian kansalaiset.

EU panee merkille Albanian pyynnön, joka koskee maan EU:hun liittymisestä alkaen sovellettavaa seitsemän vuoden tai 31. joulukuuta 2037 saakka kestävästä siirtymäkautta, jota voidaan suojalausekkeella jatkaa kolmella vuodella ja jonka aikana se säilyttäisi voimassa olevat rajoitukset, jotka koskevat EU:n ja ETA:n kansalaisten ja kolmansien maiden oikeushenkilöiden ja luonnollisten henkilöiden mahdollisuutta hankkia maa- ja metsätalousmaata.

EU panee merkille Albanian pyyntönsä tueksi toimittamat tiedot. EU katsoo kuitenkin, että tarkemmat tiedot ovat tarpeen ennen, kuin se voi ottaa kantaa pyyntöön. EU kehottaa Albaniaa toimittamaan lisätietoja erityisesti seuraavista:

- a. Tilannekatsaus ja suunnitellut toimenpiteet, joilla parannetaan oikeusvarmuutta maatalousmaan omistusrakenteen osalta. Tähän kuuluvat kiinteistörekisterien ja kiinteistörekisteritietojen yhdenmukaistaminen temaattisen kokonaisuuden 1 välitavoitteiden mukaisesti ja suunnitellut vaiheet tällä hetkellä ratkaisemattomien omistusoikeuksien selvittämiseksi.
- b. Maatalousyritysten koko ja jakautuminen.
- c. Maatalousmaan nykyinen omistusrakenne ja etenkin tiedot siitä, onko maata ulkomaalaisten omistuksessa tai vuokrattu ulkomaalaisille.
- d. Suunnitelmat valtion omistaman maatalousmaan yksityistämiseksi.
- e. Nykyiset ja suunnitellut rajoitukset, jotka koskevat ETA-maiden ja kolmansien maiden kansalaisten maanhankintaa liittymisen jälkeen.

EU on tyytyväinen siihen, että Albania on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä **maksupalveluja** koskevaan EU:n säännöstöön. EU toteaa myös, että Albanian on jatkettava lainsäädäntönsä mukauttamista maksuja koskevaan EU:n sääntelykehykseen. EU korostaa, että Albanian on saatettava päätökseen lainsäädäntönsä mukauttaminen maksupalveluja ⁽⁷⁾ ja sähköistä rahaa ⁽⁸⁾ koskevaan EU:n säännöstöön. EU muistuttaa, että Albanian on mukautettava lainsäädäntönsä rajatylittäviä maksuja ja siirtohintoja koskevaan EU:n säännöstöön.

EU panee merkille, että Albania on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä **rahanpesun torjuntaa** koskevaan EU:n säännöstöön ⁽⁹⁾. EU korostaa, että Albanian on jatkettava lainsäädäntönsä mukauttamista rahanpesun torjuntaa koskevaan EU:n sääntelykehykseen, varojen siirto mukaan lukien ⁽¹⁰⁾. EU panee myös merkille Albanian vaihtelevan edistymisen rahanpesun alalla. EU muistuttaa, että Albanian on mukautettava lainsäädäntönsä kaikilta osin EU:n säännöstöön tällä alalla. EU korostaa, että Albanian on osoitettava selkeää näyttöä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan edistymisestä.

⁽⁷⁾ Direktiivi (EU) 2015/2366.

⁽⁸⁾ Direktiivi 2009/110/EY.

⁽⁹⁾ Direktiivi (EU) 2015/849.

⁽¹⁰⁾ Asetus (EU) 2023/1113.

EU toteaa, että Albania on ottanut käyttöön useita erityisiä korruption vastaisia toimenpiteitä, jotka liittyvät **korruption torjuntaan pääomien vapaan liikkuvuuden alalla**.

5. Luku 6 – Yhtiöoikeus

EU on tyytyväinen siihen, että Albanian lainsäädäntö on pitkälti mukautettu **yhtiöoikeutta ja yritysten hallinto- ja ohjausjärjestelmiä** koskevaan EU:n säännöstöön. EU panee merkille, että Albania on pitkälti mukauttanut lainsäädäntönsä yrityksiä koskeviin tiedonantovaatimuksiin ja digitaalisten välineiden ja prosessien käyttöön, ja kehottaa Albaniaa mukauttamaan lainsäädäntönsä jäseneltyjä/koneluettavia tietoja koskevaan EU:n säännöstöön, jotta se voisi lopulta liittyä EU:n kaupparekistereiden yhteenliittämijärjestelmään (BRIS). EU korostaa, että Albanian on saatettava päätökseen lainsäädäntönsä mukauttaminen yhtiöiden perustamis- ja pääomavaatimuksia, kotimaisia sulautumisia ja jakautumisia sekä rajatylittäviä sulautumisia, jakautumisia ja yhtiömuodon muutoksia koskevaan EU:n säännöstöön, mukaan lukien työntekijöiden, jäsenten ja velkojien suoja koskevat säännökset. EU panee myös merkille, että Albania on pitkälti mukauttanut lainsäädäntönsä julkisesti noteerattujen yhtiöiden osakkeenomistajien oikeuksia koskevaan EU:n säännöstöön ⁽¹¹⁾. EU korostaa, että Albanian on mukautettava lainsäädäntönsä osakkeenomistajien pitkäaikaiseen vaikuttamiseen kannustamisesta annettuun muutosdirektiiviin ⁽¹²⁾, mukaan lukien vastaavat täytäntöönpanosäännöt. EU toteaa lisäksi, että Albanian on otettava käyttöön säännöksiä noudattaakseen riippumattomia johtajia ja valiokuntia sekä yritysten hallinnointi- ja ohjausjärjestelmää koskevan raportoinnin laatua koskevia komission suosituksia. EU kehottaa Albaniaa myös mukauttamaan lainsäädäntönsä eurooppayhtiön tai eurooppalaisen taloudellisen etuyhtymän (ETEY) sääntöihin. EU toteaa lisäksi, että Albanian on mukautettava lainsäädäntönsä yritysten kestävää toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta annettuun direktiiviin ⁽¹³⁾.

Albania on mukauttanut lainsäädäntönsä yhdenmiehen rajavastuuyhtiöitä koskevaan EU:n säännöstöön. EU muistuttaa, että Albanian on saatettava päätökseen lainsäädäntönsä mukauttaminen julkisia ostotarjouksia koskevaan EU:n säännöstöön.

⁽¹¹⁾ Direktiivi 2007/36/EY.

⁽¹²⁾ Direktiivi (EU) 2017/828.

⁽¹³⁾ Direktiivi (EU) 2024/1760.

EU panee merkille, että Albania on **yhtiöraportoinnin** alalla pitkälti mukauttanut lainsäädäntönsä lakisääteistä tilintarkastusta koskevaan EU:n säännöstöön. EU kehottaa Albaniaa vahvistamaan edelleen tilintarkastuksen julkisen valvonnan elimen henkilöstöön ja rahoitukseen liittyviä valmiuksia sekä ammatillisen elimen valmiuksia sen varmistamiseksi, että erityisesti yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen lakisääteisiä tilintarkastuksia koskevan laadunvarmistuksen, tutkinnan ja niitä koskevien seuraamusten määräämisen suorittaa tilintarkastuksen valvonnasta vastaava toimivaltainen viranomainen. EU korostaa, että Albanian on jatkettava lainsäädäntönsä mukauttamista julkisesti noteerattujen yhtiöiden tilinpäätös- ja avoimuusvaatimuksia, maakohtaista raportointia ⁽¹⁴⁾, yritysten kestävyysraportointia ⁽¹⁵⁾ ja kokokriteerejä ⁽¹⁶⁾ koskevaan EU:n säännöstöön. EU korostaa myös, että Albanian on mukautettava pääomamarkkinoita koskeva lainsäädäntökehyksensä raportointivaatimukseen ⁽¹⁷⁾.

EU kehottaa Albaniaa parantamaan hallinnointia yksityisellä sektorilla sekä edistämään lahjomattomuutta, läpinäkyvyyttä ja **korruption torjuntaa yhtiöoikeuden alalla**.

6. Luku 7 – Immateriaalioikeudet

EU pitää myönteisenä, että Albania on pitkälti mukauttanut lainsäädäntönsä immateriaalioikeuksien alan EU:n säännöstöön. EU panee myös tyytyväisenä merkille, että Albaniassa on hallinnolliset perusrakenteet immateriaalioikeuksien hallinnoimiseksi ja täytäntöönpanemiseksi. EU kehottaa Albaniaa varmistamaan immateriaalioikeuksia ja niiden täytäntöönpanoa käsittelevien hallintorakenteiden moitteettoman toiminnan ja riittävät valmiudet.

⁽¹⁴⁾ Direktiivi 2016/881/EU.

⁽¹⁵⁾ Direktiivi (EU) 2022/2464.

⁽¹⁶⁾ Direktiivi (EU) 2023/2775.

⁽¹⁷⁾ Direktiivi 2013/50/EU.

EU pitää myönteisenä, että Albania on pitkälti mukauttanut lainsäädäntönsä **tekijänoikeutta ja lähioikeuksia** koskevaan EU:n säännöstöön. EU muistuttaa, että Albanian on saatettava lainsäädäntönsä mukauttaminen päätökseen immateriaalioikeuksien ja erityisesti tekijänoikeuden ja lähioikeuksien alalla. EU kehottaa Albaniaa parantamaan edelleen institutionaalista yhteistyötä ja lainsäädännön tehokasta täytäntöönpanoa. EU panee myös merkille, että Albania on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamista tietoyhteiskunnassa, tekijänoikeuden ja lähioikeuksien kollektiivista hallinnointia, tietokantoja, suojan voimassaoloaikaa, jälleenmyyntioikeuksia, vuokrausoikeuksia ja oikeuksia lainata yleisölle, orpoteoksia ja puolijohteita koskevaan EU:n säännöstöön. EU kehottaa Albaniaa myös liittymään Marrakeshin sopimukseen. EU korostaa, että Albanian on mukautettava lainsäädäntönsä tekijänoikeuksia ja lähioikeuksia digitaalisilla sisämarkkinoilla koskevaan EU:n säännöstöön, lähetystoimintaa harjoittavien organisaatioiden tiettyihin verkkolähetyksiin ja televisio- ja radio-ohjelmien edelleenlähetyksiin (satelliitti- ja kaapelidirektiivi II) sovellettaviin sääntöihin ja verkkosisällön rajatylittävää siirrettävyyttä koskeviin sääntöihin.

EU panee tyytyväisenä merkille, että Albania on pitkälti mukauttanut lainsäädäntönsä **teollisoikeuksia** koskevaan EU:n säännöstöön. EU kehottaa Albaniaa vahvistamaan edelleen institutionaalista yhteistyötä ja koulutusta. EU panee myös merkille, että lisäsuojatodistusten alalla Albania on mukauttanut lainsäädäntönsä kasvinsuojeluaineita koskevan EU:n säännösten osalta kokonaan ja lääkkeitä koskevan EU:n säännösten osalta osittain. EU panee merkille, että Albania on pitkälti mukauttanut lainsäädäntönsä bioteknologian keksintöjä koskevaan EU:n säännöstöön. EU kehottaa Albaniaa jatkamaan patenttien pakkolisensointia ja liikesalaisuuksia koskevan lainsäädäntönsä mukauttamista.

EU kehottaa Albaniaa myös saattamaan päätökseen lainsäädäntönsä mukauttamisen lääkkeiden lisäsuojatodistuksia koskevaan EU:n säännöstöön. EU korostaa, että suunnitelluilla muutoksilla on varmistettava muun muassa, että Albanian liittymispäivästä alkaen katsotaan, että ensimmäinen lupa, joka koskee lääkkeen tai kasvinsuojeluaineen saattamista markkinoille, on annettu päivänä, jona kyseinen lupa on myönnetty ensimmäisen kerran EU:n jäsenvaltiossa. EU muistuttaa, että EU:n säännösten nojalla asianomainen päivä on päivä, jona tällainen lupa on myönnetty EU:ssa tai Euroopan talousalueella (ETA). EU korostaa myös olevan tärkeää, että muun muassa lääkkeiden ja kasvinsuojeluaineiden kaltaisille tuotteille, joita Albanian liittymispäivänä suojaa voimassa oleva peruspatentti EU:ssa, voidaan myöntää lisäsuojatodistuksia.

EU korostaa sellaisten toimenpiteiden merkitystä, joilla varmistetaan EU:n tavaramerkin ja EU-mallin yhtenäisyys.

EU palauttaa mieleen, että EU:n tavaramerkkiasetuksen mukaisesti EU:n tavaramerkki, joka on rekisteröity tai jota on haettu kyseisen asetuksen nojalla ennen uuden jäsenvaltion liittymispäivää, ulotetaan liittymispäivästä alkaen olemaan voimassa kyseisen jäsenvaltion alueella.

EU muistuttaa, että EU:n ja ETA:n oikeuksien sammuminen on sisämarkkinoiden peruseriaate, jota kaikkien jäsenvaltioiden on noudatettava liittymiseen mennessä.

EU panee merkille, että Albania on osittain mukauttanut immateriaalioikeuksien **noudattamisen valvontaa** koskevan lainsäädäntönsä. EU kehottaa Albaniaa parantamaan immateriaalioikeuksien noudattamisen valvontaa erityisesti siltä osin kuin on kyse teollisoikeuksia koskevien oikeustapausten, tarkastusten ja seuraamusten määrästä. EU kehottaa Albaniaa myös parantamaan edelleen henkilöstön, tuomareiden ja syyttäjien koulutusta sekä lisäämään henkilöresursseja.

Immateriaalioikeuksien alan korruption torjunnan osalta EU toteaa, että Albania on ottanut käyttöön useita korruption vastaisia toimenpiteitä, ja korostaa olevan tärkeää panna ne täytäntöön.

7. Luku 8 – Kilpailupolitiikka

EU panee **kilpailupolitiikan oikeudellisen kehyksen** osalta merkille, että kilpailusääntöjä koskeva Albanian lainsäädäntö on pitkälti mukautettu EU:n primaarioikeuden säännöstöön mutta että tiettyjen säädösten osalta lainsäädäntöä ei ole vielä mukautettu. EU panee myös merkille, että kansallista lainsäädäntöä ei ole vielä täysin mukautettu direktiivin (EU) 2019/1 säännöksiin (rajatylittäviä näkökohtia lukuun ottamatta). EU panee myös merkille siltä osin kuin on kyse jäsenvaltioiden mahdollisuudesta antaa yrityskeskittymien valvontaa koskevia kansallisia sääntöjä, että Albania on pitkälti mukauttanut yrityskeskittymien valvontaa koskevan lainsäädäntönsä, mutta joidenkin menettelysääntöjen ja EU:n ei-sitovien säädösten osia koskevaa lainsäädäntöä on edelleen mukautettava. EU panee lisäksi merkille, että Albanian valtiontukien määritelmä on pitkälti EU:n säännösten mukainen. EU korostaa, että Albanian valtiontukisääntöjä ei ole kaikilta osin mukautettu EU:n säännöstöön tai ne on mukautettu vain osittain, mukaan lukien menettelysäännöt, horisontaaliset ja alakohtaiset tukivälineet sekä erityiset tukivälineet.

EU panee lisäksi merkille, että Albanian yleistä taloudellista etua koskevien palvelujen vapauttamista koskevaa lainsäädäntöä eikä sovellettavia avoimuussääntöjä ole mukautettu EU:n säännöstöön. EU muistuttaa, että Albanian on saatettava päätökseen lainsäädäntönsä mukauttaminen kilpailupolitiikan oikeudellista kehystä koskevaan EU:n säännöstöön, myös primaari- ja sekundaarilainsäädännön avulla.

Institutionaalisen kehyyksen ja täytäntöönpanovalmiuksien osalta EU panee tyytyväisenä merkille, että Albaniassa on organisaatorakenteeltaan vakiintunut ja toiminnallisesti riippumaton ja toimiva kilpailuviranomainen. EU korostaa, että on tärkeää mukauttaa lainsäädäntö kaikilta osin EU:n säännöstöön, jotta voidaan taata kilpailuviranomaisen riippumattomuus, resurssit, valtuudet ja menettelyt tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi. EU toteaa, että Albanian hallinnolliset valmiudet kilpailusääntöjen ja yrityskeskittymien alalla ovat riittävät. EU korostaa myös, että Albanian kilpailuviranomaisen on jatkettava hallinnollisten valmiuksiensa vahvistamista erityisesti henkilöstönsä asianmukaisen koulutuksen avulla. EU muistuttaa, että Albanian on edelleen annettava vahvaa näyttöä täytäntöönpanosta kilpailun alalla.

Valtiontukien osalta EU toteaa, että Albanialla on valtiontukikomissio. EU korostaa, että Albanian on muutettava valtiontukikomissio vakautus- ja assosiaatiosopimuksessa tarkoitetuksi toiminnallisesti riippumattomaksi viranomaiseksi. EU korostaa myös, että valtiontukien alalla on oltava riittävät täytäntöönpano- ja valvontavalmiudet ja että valtiontukikomission hallinnollisia valmiuksia on vahvistettava. EU muistuttaa, että Albanian on saatava aikaan selkeitä tuloksia valtiontukien valvonnan alalla sekä mukautettava voimassa olevat tukitoimet EU:n säännöstöön, myös vakautus- ja assosiaatiosopimuksen nojalla tehtyjen sitoumusten mukaisesti.

EU panee merkille, että Albanialla on käytössä oikeudellinen kehys **korruption torjumiseksi kilpailupolitiikan alalla**. EU kehottaa Albanian kilpailuviranomaista varaamaan riittävät resurssit tarjouskeinottelun torjuntaa varten, jotta varmistetaan julkisia hankintoja ja kilpailun suojelemista koskevien ohjeiden täytäntöönpano.

8. Luku 9 – Rahoituspalvelut

EU panee merkille, että Albania on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä **pankkeja ja finanssiryhmittymiä** koskevaan EU:n säännöstöön. EU on tyytyväinen siihen, että pääomavaatimuksia koskevan Albanian lainsäädännön mukauttaminen on edennyt hyvin. EU muistuttaa, että Albanian on mukautettava lainsäädäntönsä vakavaraisuusdirektiivin ja vakavaraisuusasetuksen viimeisiin versioihin. EU korostaa, että Albanian on mukautettava lainsäädäntönsä sijoituspalveluyritysten ja finanssiryhmittymien vakavaraisuusvaatimuksia koskevaan EU:n säännöstöön. EU korostaa myös, että Albanian on mukautettava lainsäädäntönsä talletussuojajärjestelmiä koskevaan EU:n säännöstöön, erityisesti talletussuojan piiriin kuuluvien tallettajien koon ja tyyppien osalta. EU panee myös merkille, että Albania on elvytys- ja kriisinratkaisukehyksen osalta mukauttanut lainsäädäntönsä ensimmäiseen pankkien elvytys- ja kriisinratkaisudirektiiviin ⁽¹⁸⁾. EU myös muistuttaa, että Albanian on mukautettava lainsäädäntönsä myös toiseen pankkien elvytys- ja kriisinratkaisudirektiiviin ⁽¹⁹⁾. Lisäksi EU korostaa, että Albanian on edelleen vahvistettava valvontavalmiuksiaan, jotta se voi vastata EU:n säännöstöön sisältyvistä kasvavista vastuista.

EU panee merkille Albanian pyynnön jättää säästö- ja lainayhdistykset kaikkien luottolaitoksia koskevien EU:n säännösten soveltamisalan ulkopuolelle muuttamalla vakavaraisuusdirektiivin ⁽²⁰⁾ 2 artiklaa. EU panee myös merkille, että säästö- ja lainayhdistysten osuus Albanian pankkisektorin varoista on 0,77 prosenttia.

EU panee merkille Albanian pyyntönsä tueksi toimittamat tiedot. EU katsoo, että ennen lopullisen kannan esittämistä tähän pyyntöön se tarvitsee tarkempia tietoja erityisesti seuraavista:

- a. säästö- ja lainayhdistyksiä koskevat pääomavaatimukset sekä niiden nykyinen valvonta ja valvontakäytännöt;
- b. säästö- ja lainayhdistysten tarjoama tuotevalikoima;
- c. säästö- ja lainayhdistyksiä käyttävien asiakkaiden tyypit;
- d. säästö- ja lainayhdistysten alueellinen jalanjälki.

⁽¹⁸⁾ Direktiivi 2014/59/EU.

⁽¹⁹⁾ Direktiivi (EU) 2019/879.

⁽²⁰⁾ Direktiivi 2013/36/EU.

EU panee merkille, että Albania on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä **vakuutuksia ja lisäeläkkeitä** koskevaan EU:n säännöstöön. EU panee myös merkille, että Albania on mukauttanut lainsäädäntönsä Solvenssi I -järjestelmään. EU korostaa, että Albanian on mukautettava lainsäädäntönsä Solvenssi II -järjestelmään. EU korostaa, että Albanian on saatettava päätökseen lainsäädäntönsä mukauttaminen liikennevakuutuksia koskevaan EU:n säännöstöön ⁽²¹⁾. EU muistuttaa, että Albanian on mukautettava vakuutusten tarjoamista koskeva lainsäädäntönsä EU:n säännöstöön.

EU panee merkille, että Albania on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä **rahoitusmarkkinoiden infrastruktuuria** koskevaan EU:n säännöstöön. EU on tyytyväinen siihen, että Albania on mukauttanut lainsäädäntönsä arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien läpinäkyvyyttä koskevaan EU:n säännöstöön. EU korostaa, että Albanian on mukautettava selvityksen lopullisuutta ja rahoitusvakuuksia koskeva lainsäädäntönsä. EU korostaa, että Albanian on täytettävä Euroopan markkinarakenneasetuksen ('EMIR-asetus') ⁽²²⁾ viimeisimmässä versiossa säädetty vaatimukset viimeistään liittymisajankohtaan mennessä. Albanian on myös täytettävä arvopaperikeskusasetuksen viimeisimmän version vaatimukset ⁽²³⁾.

EU panee merkille, että Albania on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä **arvopaperimarkkinoita ja sijoituspalveluja** koskevaan EU:n säännöstöön. EU on tyytyväinen, että esitteitä ja vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajia koskevan lainsäädännön mukauttaminen on edennyt hyvin. EU panee myös merkille, että Albania on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä rahoitusmarkkinadirektiiviin II (MiFID II). ⁽²⁴⁾EU muistuttaa, että Albanian on mukautettava lainsäädäntönsä rahoitusmarkkina-asetukseen (MiFIR) ⁽²⁵⁾. EU kehottaa Albaniaa mukauttamaan lainsäädäntönsä yhteissijoitusyrityksiä koskevaan direktiiviin (UCITS) ja vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajia koskevaan direktiiviin (AIFMD). EU toteaa lisäksi, että Albanian on mukautettava lainsäädäntönsä kiinnitysluottoja koskevaan EU:n säännöstöön ⁽²⁶⁾.

EU panee merkille, että Albania ei ole vielä mukauttanut lainsäädäntöään **kestävää rahoitusta** koskevaan EU:n säännöstöön. EU kehottaa Albaniaa mukauttamaan lainsäädäntönsä luokitusjärjestelmäasetukseen ⁽²⁷⁾.

EU panee tyytyväisenä merkille, että Albanialla on käytössä erityisiä toimenpiteitä **korruption torjumiseksi** tärkeimmissä rahoituspalveluista ja niihin liittyvän lainsäädännön täytäntöönpanosta vastaavissa elimissä. EU korostaa, että on tärkeää jatkaa korruption torjuntaa rahoituspalvelujen alalla.

⁽²¹⁾ Direktiivi 2009/103/EY.

⁽²²⁾ Asetus (EU) N:o 648/2012.

⁽²³⁾ Asetus (EU) N:o 909/2014.

⁽²⁴⁾ Direktiivi 2014/65/EU.

⁽²⁵⁾ Asetus (EU) N:o 600/2014.

⁽²⁶⁾ Direktiivi 2014/17/EU.

⁽²⁷⁾ Asetus (EU) 2020/852.

9. Luku 28 – Kuluttajansuoja ja terveyden suojele

EU panee merkille, että Albania on **kuluttajansuojan** alalla pitkälti mukauttanut lainsäädäntönsä yleistä tuoteturvallisuutta ja vaarallisia jäljitelmiä koskevaan EU:n säännöstöön. EU kehottaa Albaniaa mukauttamaan lainsäädäntönsä EU:n Safety Gate -järjestelmää ja tuotevastuuta koskevaan EU:n säännöstöön. EU korostaa, että Albania on pitkälti mukauttanut lainsäädäntönsä EU:n säännöstöön, joka koskee kuluttajille tarkoitettujen rahoituspalvelujen etämyyntiä, maksutileihin liittyvien maksujen vertailukelpoisuutta, maksutilien siirtämistä ja mahdollisuutta käyttää maksutilejä. EU panee myös merkille, että Albania on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä EU:n säännöstöön, joka koskee kuluttajasopimusten kohtuuttomia ehtoja, kuluttajille tarjottavien tuotteiden hintojen ilmoittamista, kuluttajariitojen vaihtoehtoista riidanratkaisua, tavaroiden myyntiä, sopimattomia elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien välisiä kaupallisia menettelyjä, aikaosuuksia, pitkäkestoisia lomatuotteita, jälleenmyyntiä ja vaihtoa koskevia sopimuksia, matkapaketteja ja yhdistettyjä matkajärjestelyjä sekä luottosopimuksia.

EU korostaa, että Albanian on mukautettava lainsäädäntönsä EU:n säännöstöön, joka koskee unionin kuluttajansuojasääntöjen täytäntöönpanon valvonnan parantamista ja nykyaikaistamista, kuluttajien yhteisten etujen suojaamiseksi nostettavia edustajakanteita sekä harhaanjohtavaa ja vertailevaa mainontaa. EU kehottaa Albaniaa mukauttamaan lainsäädäntönsä tiettyjä digitaalisen sisällön ja digitaalisten palvelujen toimittamista koskeviin sopimukseen liittyviä seikkoja, tavarakauppaa koskevia sopimuksia ja tavaroiden korjaamisen edistämistä koskevaan EU:n säännöstöön. EU korostaa myös, että Albanian on vahvistettava valmiuksiaan ja osoitettava riittävät resurssit kuluttajansuojasta vastaaville elimille sekä mukautettava lainsäädäntönsä kuluttajansuojasta vastaavien kansallisten viranomaisten välistä yhteistyötä koskevaan EU:n säännöstöön.

EU panee merkille, että **kansanterveyden** osalta Albanian lainsäädäntö on täysin mukautettu tupakoinnin ehkäisemistä ja savuttomia ympäristöjä koskevan EU:n säännöstöön, joka on sittemmin korvattu savuttomia ja aerosoleista vapaita ympäristöjä koskevalla EU:n säännöstöllä. EU kehottaa Albaniaa mukauttamaan lainsäädäntönsä terveystietoja koskeviin EU:n yhteentoimivuusstandardeihin ja tietosuojanormeihin. EU panee myös merkille, että Albania on edistynyt lainsäädäntönsä mukauttamisessa tartuntatauteja koskevaan EU:n säännöstöön, ja toteaa, että Albanian on saatettava mukauttaminen päätökseen. EU kehottaa Albaniaa myös mukauttamaan lainsäädäntönsä audiovisuaalisia mediapalveluja koskevaan EU:n säännöstöön.

EU muistuttaa, että Albanian on mukautettava lainsäädäntönsä tupakkatuotteiden ja vastaavien tuotteiden valmistamista, esittämistä ja myyntiä sekä tupakkatuotteiden mainontaa koskevaan EU:n säännöstöön ja kaikkeen muuhun tupakoinnin torjuntaa koskevaan EU:n säännöstöön. EU panee myös merkille, että Albania on osittain mukauttanut lainsäädäntönsä ihmisille tarkoitettuja lääkkeitä (mukaan lukien kliiniset tutkimukset, hyvät tuotanto- ja jakelutavat sekä tukkukauppiaita koskevat vaatimukset) sekä verta, kudoksia ja soluja koskevaan EU:n säännöstöön, sekä sen, että Albania on valmistautunut asianmukaisesti ihmisperäisistä aineista annetun asetuksen (EU) 2024/1938 voimaantuloon ja lainsäädäntönsä mukauttamiseen mielenterveyttä ja potilaiden oikeuksia rajatylittävässä terveydenhuollossa koskevaan EU:n säännöstöön. EU korostaa, että Albanian on saatettava päätökseen näitä aloja koskevan lainsäädäntönsä mukauttaminen ja mukautettava lainsäädäntö myös harvinaislääkkeitä, lastenlääkkeitä, pitkälle kehitetyssä terapiassa käytettäviä lääkkeitä ja eläinlääkkeitä koskevaan EU:n säännöstöön. EU korostaa, että ihmisille ja eläimille tarkoitetuille lääkkeille ennen liittymistä myönnettyjä lupia on parannettava siten, että ne vastaavat asiaankuuluvan EU:n säännösten mukaisia laatu-, tehokkuus- ja turvallisuusvaatimuksia. Lisäksi EU kehottaa Albaniaa parantamaan haavoittuvien väestöryhmien terveyttä ja varmistamaan niiden yhtäläiset mahdollisuudet saada laadukkaita terveystalvituksia. EU kehottaa Albaniaa myös vahvistamaan kansanterveyden sekä huumausaineiden väärinkäytön ehkäisemisen, ravitsemuksen, haitallisen alkoholinkulutuksen, vammojen torjunnan ja turvallisuuden edistämisen alojen hallinnollisia ja teknisiä valmiuksia.

EU panee merkille, että Albania pyytää Euroopan unioniin liittymisensä jälkeen kolmen vuoden siirtymäkautta 31. joulukuuta 2033 saakka noudattaakseen direktiivissä 2001/83/EY vahvistettuja vaatimuksia, jotka koskevat ihmisille tarkoitettujen lääkkeiden lupia, valmistusta ja jakelua sekä niitä koskevaa lääketurvatoimintaa Euroopan unionissa. EU panee myös merkille, että tällaista siirtymäkautta ei pyydetä eläinlääkkeille.

EU muistuttaa, että lääkkeitä koskevan EU:n säännösten noudattaminen ja niiden saatavuus ovat tärkeitä ihmisten terveyden turvallisuuden varmistamiseksi EU:ssa. EU panee lisäksi merkille, että Albanian pyyntö ei liity ainoastaan lupavaatimukseen vaan myös muihin näkökohtiin, joita säännellään EU:n lääkelainsäädännöllä, lääketurvatoiminta mukaan lukien.

EU muistuttaa myös, että mahdolliset siirtymäkaudet eivät saisi vaarantaa muissa EU:n jäsenvaltioissa saatavilla olevien lääkkeiden turvallisuutta ja että on harkittava asianmukaisia takeita, kuten vaatimustenvastaisten lääkkeiden jättämistä vastavuoroisen tunnustamisen ulkopuolelle muissa EU:n jäsenvaltioissa. Jotta pyyntöä ja sen soveltamisalaa voitaisiin arvioida perusteellisesti, EU kehottaa Albaniaa toimittamaan lisätietoja seuraavista:

- a. Arvioitu vaikutus Albanian lääketeollisuuteen.
- b. Sellaisten lääkkeiden lukumäärä, jotka on:
 - i. rekisteröity Albaniassa mutta joilla ei ole myyntilupaa EU:ssa;
 - ii. rekisteröity Albaniassa ja joille on annettu myyntilupa EU:ssa keskitetyssä lupamenettelyssä;
 - iii. rekisteröity Albaniassa ja joille on annettu myyntilupa jossakin jäsenvaltion kansallisessa lupamenettelyssä (myös dynaamiset skenaariot – odotetut luvut liittymishetkellä, jos mahdollista).
- c. Siltä osin kuin on kyse lääkkeiden kansallisen rekisteröinnin mukauttamisesta EU:n myyntilupia koskeviin vaatimuksiin, tietoja siitä, miten EU:n säännösten mukaisten eri lupamenettelyjen monimutkaisuus on otettu huomioon arvioitaessa vaikutusta Albanian lääketeollisuuteen ja kansalliseen hallintoon.

- d. Kriittisten lääkkeiden toimittaminen potilaille Albaniassa ja nykyisessä EU:ssa.
- e. Missä määrin sellaisten Albaniasta ja EU:n ulkopuolelta hankittujen lääkkeiden koostumus, joiden saattaminen Albanian markkinoille on nykyisellään sallittu, on sama kuin lääkkeissä, joiden EU:n sisämarkkinoille saattamiseen komissio on antanut luvan.
- f. Albanian eläinlääkkeitä koskevat menettelyt ja markkinat. Albanian on mukautettava eläinlääkkeitä koskeva lainsäädäntönsä asiaankuuluvaan EU:n säännöstöön, jota on noudatettava eläinlääkkeille myönnettävissä luvissa.

EU panee tyytyväisenä merkille, että Albanialla on käytössään institutionaalinen kehys **korruption torjumiseksi** kuluttajansuojan ja terveyden suojelun alalla, ja odottaa Albanian varmistavan lahjomattoman toiminnan näillä aloilla.

* * *

Albanian valmistelujen tämänhetkisessä tilanteessa EU toteaa, edellyttäen, että Albania edistyy edelleen lainsäädäntönsä mukauttamisessa seuraavissa luvuissa käsiteltävään EU:n säännöstöön ja sen täytäntöönpanossa, nämä voidaan sulkea toistaiseksi vasta sitten, kun EU katsoo, että seuraavat edellytykset täyttyvät:

Luku 1 – Tavaroiden vapaa liikkuvuus

- Albania on edistynyt pitkälle lainsäädäntönsä mukauttamisessa siltä osin kuin on kyse vastavuoroista tunnustamista koskevien lausekkeiden käyttöönotosta ja tarvittavien muutosten tekemisestä kansalliseen lainsäädäntöön ja hallinnollisiin käytäntöihin SEUT 34–36 artiklasta johtuvia velvoitteita noudattaen.
- Albania on mukauttanut lainsäädäntönsä horisontaalista tuotelainsäädäntöä koskevaan EU:n säännöstöön ja edistynyt pitkälle lainsäädäntönsä mukauttamisessa tätä lukua koskevaan EU:n tuotesäännöstöön erityisesti niillä aloilla, joilla lainsäädännön mukauttaminen on tähän asti ollut riittämätöntä tai rajoittunutta.

- Albania osoittaa, että sillä on liittymisajankohtaan mennessä riittävät hallinnolliset valmiudet sekä tiukat lahjomattomuutta koskevat vaatimukset panna lainsäädäntöä asianmukaisesti täytäntöön ja valvoa sen noudattamista kaikilla tavaroiden vapaaseen liikkuvuuteen vaikuttavilla horisontaalisilla aloilla (mukaan lukien standardointi, akkreditointi, mittaustoiminta, vaatimustenmukaisuuden arviointi ja markkinavalvonta) sekä tätä lukua koskevaa EU:n tuotesäännöstöä.

Luku 2 – Työntekijöiden vapaa liikkuvuus

- Albania osoittaa, että sillä on riittävät rakenteet ja valvontavalmiudet työntekijöiden vapaata liikkuvuutta koskevan EU:n säännösten panemiseksi täysimääräisesti täytäntöön liittymisajankohtaan mennessä.

Luku 3 – Sijoittautumisvapaus ja palvelujen tarjoamisen vapaus

- Albania on hyväksynyt ja esittänyt Euroopan komissiolle luettelon asianmukaisessa EU:n säännöstössä tarkoitetuista säännellyistä ammateista tarkentaen kunkin ammatin käsittämät tehtävät ja säänneltyä asemaa tukevat perustelut.
- Albania on mukauttanut opinto-ohjelmat, joiden mukaisesti Albaniassa hankitaan säänneltyjen ammattien pätevyys, direktiivissä 2005/36/EY ja sen asiaankuuluvissa muutoksissa säädettyihin koulutusta koskeviin vähimmäisvaatimuksiin.
- Albania on mukauttanut palveluja koskevan horisontaalisen asetuksen sisällyttämällä siihen palveludirektiivin ⁽²⁸⁾ ja osoittanut edistyneensä edelleen alakohtaisen lainsäädännön mukauttamisessa myös siihen liittyvien hallinnollisten valmiuksien osalta.
- Albania on mukauttanut lainsäädäntönsä EU:n säännöstöön kumoamalla kaikki palvelutehtäviin pääsyn ja niiden harjoittamisen osalta noudatetut kansalaisuusvaatimukset, lukuun ottamatta SEUT 51 artiklan mukaisia perusteltuja ja oikeasuhteisia kansalaisuusvaatimuksia. Näitä muutoksia on sovellettava viimeistään liittymispäivästä.

⁽²⁸⁾ Direktiivi 2006/123/EY.

Luku 4 – Pääomien vapaa liikkuvuus

- Albania on pääomanliikkeiden osalta mukauttanut lainsäädäntönsä EU:n säännöstöön ja osoittaa olevansa valmis panemaan sen kokonaisuudessaan täytäntöön liittymiseen mennessä varmistaen, että kaikki jäljellä olevat rajoitukset poistetaan.
- Albania on mukauttanut lainsäädäntönsä EU:n säännöstöön maksujen alalla erityisesti maksupalveluja sisämarkkinoilla (maksupalveludirektiivi sellaisena kuin se on muutettuna), rajatylittäviä maksuja ja yhtenäistä euromaksualuetta koskevan EU:n säännösten⁽²⁹⁾ osalta ja osoittaa olevansa valmis panemaan sen kokonaisuudessaan täytäntöön liittymiseen mennessä.
- Albania on mukauttanut lainsäädäntönsä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevaan EU:n säännöstöön (erityisesti rahanpesunvastaiseen direktiiviin ja asetukseen sekä varainsiirtoasetukseen, sellaisena kuin se on muutettuna). Albania osoittaa, että sillä on riittävät hallinnolliset valmiudet panna asiaankuuluva rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan alan lainsäädäntö ja velvoitteet asianmukaisesti täytäntöön ja valvoa niiden noudattamista, ja se osoittaa edistyneensä konkreettisesti hyvien tulosten saavuttamisessa. Albania osoittaa olevansa valmis panemaan EU:n säännösten kokonaisuudessaan täytäntöön liittymispäivästä alkaen.

Luku 6 – Yhtiöoikeus

- Albania on mukauttanut lainsäädäntönsä yhtiöoikeutta ja osakeyhtiöiden perustamista ja toimintaa, kotimaisia sulautumisia ja jakautumisia sekä rajatylittäviä yhtiömuodon muutoksia, sulautumisia ja jakautumisia koskevaan EU:n säännösten yleisiin säännöksiin.
- Albania on mukauttanut lainsäädäntönsä osakkeenomistajien oikeuksia koskevaan direktiiviin, sellaisena kuin se on muutettuna⁽³⁰⁾, ja julkisia ostotarjouksia koskevaan direktiiviin sekä varmistaa, että se on valmis panemaan yritysten kestäväää toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta annetun direktiivin⁽³¹⁾ täytäntöön liittymispäivästä alkaen.

⁽²⁹⁾ Asetus (EU) N:o 260/2012.

⁽³⁰⁾ Direktiivi (EU) 2017/828.

⁽³¹⁾ Direktiivi (EU) 2024/1760.

- Albania on mukauttanut pääomamarkkinoita koskevan lakinsa ja asiaankuuluvan täytäntöönpanolainsäädännön EU:n säännöstöön, joka sisältää avoimuusdirektiivin ⁽³²⁾ viimeisimmän version, ja se on myös mukauttanut tilinpäätösraportointia koskevan järjestelmänsä sekä täytäntöönpanolainsäädännön EU:n säännöstöön, joka sisältää tilinpäätösdirektiivin ⁽³³⁾, sellaisena kuin se on muutettuna ⁽³⁴⁾.
- Albania on mukauttanut lakisäätteistä tilintarkastusta koskevan lainsäädäntönsä, mukaan lukien täytäntöönpanolainsäädäntö, tilintarkastusdirektiivin viimeisimpään versioon. Julkisen tilintarkastuksen valvontajärjestelmää organisoitaessa olisi kiinnitettävä erityistä huomiota sen varmistamiseen, että lakisäätteisten tilintarkastusten, erityisesti yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen tilintarkastusten laadunvarmistuksen, tutkinnan ja niitä koskevien seuraamusten määräämisen suorittaa tilintarkastuksen valvonnasta vastaava toimivaltainen viranomainen.

Luku 7 – Immateriaalioikeudet

- Albania toteuttaa kaikki tarvittavat lainsäädäntömuutokset varmistaakseen, että EU:n ja ETA:n oikeudet sammuvat kaikilla aloilla liittymispäivästä alkaen.
- Albania on mukauttanut lainsäädäntönsä EU:n säännöstöön, joka koskee immateriaalioikeuksia ja erityisesti tekijänoikeuksia ja lähioikeuksia, teollisoikeuksia sekä immateriaalioikeuksien noudattamisen varmistamista.
- Albania varmistaa riittävät hallinnolliset valmiudet immateriaalioikeuksien rekisteröimiseksi ja antaa näyttöä siitä, että asianomaiset hallintoviranomaiset ovat panneet sen tehokkaasti täytäntöön siviilioikeuden ja tarvittaessa rikosoikeuden avulla.

Luku 8 – Kilpailupolitiikka

- Albania on mukauttanut lainsäädäntönsä kilpailupolitiikkaa koskevaan lukuun sisältyvään EU:n säännöstöön.
- Albania on kehittänyt riittävät hallinnolliset ja oikeudelliset valmiudet kilpailusääntöjen, yrityskeskittymien ja valtiontukien valvonnan alalla muun muassa varmistamalla valtiontukikomission toiminnallisen riippumattomuuden.

⁽³²⁾ Direktiivi 2004/109/EY.

⁽³³⁾ Direktiivi 2013/34/EU.

⁽³⁴⁾ Muutettuna maakohtaisella direktiivillä, yritysten kestävyysraportointia koskevalla direktiivillä ja kokoluokkien raja-arvoja koskevalla direktiivillä (direktiivi 2023/2775/EU).

- Albania on osoittanut vankkaa näyttöä kilpailusääntöjen ja yrityskeskittymien täytäntöönpanosta ja muun muassa toteuttanut rikkomuksiin liittyviä tuloksellisia ja tehokkaita hallinnollisia ja oikeudellisia jatkotoimia määräämällä myös tarvittaessa varoittavia seuraamuksia.
- Albania on osoittanut vankkaa näyttöä valtiontukien valvonnan alalla. Se on muun muassa antanut tuen ennakoilmoituksia, arvioinut perusteellisesti tukitoimenpiteitä ja -ohjelmia ja mukauttanut ne tosiasiallisesti EU:n säännöstöön sekä toteuttanut tuloksellisia ja tehokkaita hallinnollisia ja oikeudellisia jatkotoimia, tarvittaessa myös perimällä takaisin sääntöjenvastaisen ja sisämarkkinoille soveltumattoman tuen.

Luku 9 – Rahoituspalvelut

- Albania on edistynyt pitkälle lainsäädäntönsä mukauttamisessa EU:n säännöstöön pankki- ja finanssiryhmittymien alalla, erityisesti pääomavaatimusten, finanssiryhmittymien valvonnan, talletussuojan sekä luottolaitosten tervehdyttämisen ja likvidaation osalta, ja se on osoittanut, että sillä on valmiudet mukauttaa lainsäädäntönsä kokonaisuudessaan EU:n säännöstöön ennen liittymistä ja panna se täytäntöön sekä valvoa sen noudattamista liittymispäivästä alkaen.
- Albania on edistynyt pitkälle lainsäädäntönsä mukauttamisessa EU:n säännöstöön vakuutusten (mukaan lukien Solvenssi II) ja lisäeläkkeiden alalla, erityisesti henkivakuutusten, jälleenvakuutusten, vakuutusten tarjoamisen ja moottoriajoneuvon vastuuvakuutuksen osalta, ja se on osoittanut olevansa valmis panemaan EU:n säännösten täytäntöön liittymispäivästä alkaen.
- Albania on edistynyt pitkälle lainsäädäntönsä mukauttamisessa EU:n säännöstöön rahoitusmarkkinoiden infrastruktuurin alalla, mukaan lukien selvitys ja toimitus, erityisesti selvityksen lopullisuuden ja rahoitusvakuusjärjestelyjen osalta, sekä arvopaperimarkkinoiden, sijoituspalvelujen ja sijoitusten hoidon alalla, erityisesti rahoitusvälineiden markkinoita koskevan kehysten, esitteiden, avoimuuden ja markkinoiden väärinkäytön osalta, sekä sijoitusten hoidon osalta, ja se on osoittanut olevansa valmis panemaan EU:n säännösten täytäntöön liittymispäivästä alkaen.

- Albania on edistynyt pitkälle lainsäädäntönsä mukauttamisessa EU:n säännöstöön digitaalisen rahoituksen alalla, erityisesti toiminnallisen häiriönsietokyvyn ja kryptovarojen osalta, ja se on osoittanut olevansa valmis panemaan digitaalista sekä kestäväää rahoitusta koskevan EU:n säännöston täytäntöön liittymispäivästä alkaen.
- Albania on osoittanut, että sen sääntely- ja valvontalaitokset ovat luotettavia ja riippumattomia, ne noudattavat tiukkoja lahjomattomuutta koskevia vaatimuksia alakohtaisen lainsäädännön vaatimusten mukaisesti ja että niillä on riittävät hallinnolliset valmiudet panna täytäntöön rahoituspalveluja koskeva EU:n säännöstö ja valvoa sen noudattamista.

Luku 28 – Kuluttajansuoja ja terveyden suojele

- Albania on edistynyt pitkälle lainsäädäntönsä mukauttamisessa yleistä tuoteturvallisuutta ja kuluttajansuojaa koskevaan EU:n säännöstöön (mukaan lukien yksityisoikeudellista täytäntöönpanoa, takeita ja digitaalista sisältöä koskeva EU:n säännöstö), jotta varmistetaan kuluttajien etujen suojele, heidän turvallisuutensa, kuluttajajärjestöjen valmiuksien kehittäminen, tehokas täytäntöönpano ja muutoksenhakuoikeus. Albania osoittaa, että sillä on asianmukaiset hallintorakenteet, joissa noudatetaan tiukkoja lahjomattomuutta ja täytäntöönpanovalmiuksia koskevia vaatimuksia ja jotka ovat riittävän riippumattomia, jotta ne voidaan panna asianmukaisesti täytäntöön liittymisajankohtaan mennessä.
- Albania on edistynyt pitkälle lainsäädäntönsä mukauttamisessa tupakoinnin torjuntaa koskevaan EU:n lainsäädäntöön ja asiaa koskeviin kansainvälisiin velvoitteisiin sekä lainsäädännön täysimääräisessä ja asianmukaisessa täytäntöönpanossa ja noudattamisen valvonnassa.
- Albania on mukauttanut lainsäädäntönsä potilaiden oikeuksia rajatylittävässä terveydenhuollossa, ihmisperäisiä aineita, ihmisille ja eläimille tarkoitettuja lääkkeitä, kosmetiikkaa ja lääkinnällisiä laitteita koskevaan EU:n säännöstöön. Se on myös edistynyt pitkälle lainsäädäntönsä mukauttamisessa muuhun kansanterveyttä koskevaan EU:n säännöstöön ja osoittanut, että sillä on riittävät hallinnolliset valmiudet ja sen hallinto on lahjomatonta, mukaan lukien kestävä valvontajärjestelmä/valvontaviranomainen, jotta se voi panna EU:n kansanterveysäännöston asianmukaisesti täytäntöön ja valvoa sen noudattamista kaikilla näillä aloilla.

Koko neuvottelujen ajan seurataan edistymistä lainsäädännön mukauttamisessa EU:n säännöstöön ja asiaankuuluviin eurooppalaisiin normeihin sekä niiden täytäntöönpanoa. EU korostaa kiinnittävänsä erityistä huomiota kaikkien edellä mainittujen seikkojen seurantaan, jotta voidaan varmistaa Albanian hallinnolliset valmiudet, sen valmiudet saattaa päätökseen lainsäädäntönsä mukauttaminen kaikilla tähän temaattiseen kokonaisuuteen kuuluvilla aloilla, sekä edistyminen täytäntöönpanossa ja noudattamisen valvonnassa. Erityisesti on otettava huomioon tämän temaattisen kokonaisuuden yhteydet muihin neuvottelukokonaisuuksiin. Lopullinen arvio Albanian lainsäädännön yhdenmukaisuudesta EU:n säännöston ja asiaankuuluvien eurooppalaisten normien kanssa ja sen valmiudesta panna säännöstö täytäntöön voidaan tehdä vasta neuvottelujen myöhemmässä vaiheessa. Kaikkien niiden tietojen lisäksi, joita EU saattaa vaatia tätä temaattista kokonaisuutta koskevia neuvotteluja varten ja jotka on toimitettava konferenssille, EU kehottaa Albaniaa toimittamaan vakautus- ja assosiaationeuvostolle säännöllisesti yksityiskohtaisia kirjallisia tietoja siitä, miten EU:n säännöston täytäntöönpanossa on edetty.

Kaikki edellä mainitut seikat huomioon ottaen konferenssin on palattava tähän temaattiseen kokonaisuuteen myöhemmin.

Lisäksi EU muistuttaa, että 28. helmikuuta 2025 ja neuvottelujen päättymisen välillä saatetaan hyväksyä uutta EU:n säännöstöä.